

اصول طراحی و ارزشیابی

سوالات

چند گزینه ای

تالیف:

دکتر عباس علامی

فریبا درخشان

فاطمه صفدری

سرشناسه : علامی، عباس، ۱۳۵۳ -
 عنوان و نام پدیدآور : اصول طراحی و ارزشیابی سوالات چندگزینه‌ای/ تالیف عباس علامی، فریبا درخشان، فاطمه صفدری.
 مشخصات نشر : قزوین: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین، انتشارات، ۱۳۹۰.
 مشخصات ظاهری : ۹۵ ص.: مصور، جدول.
 شابک : 978-600-92191-5-5
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 موضوع : آزمونها - طرح و ساختار
 موضوع : آزمونهای چندگزینه‌ای - راهنمای آموزشی
 شناسه افزوده : درخشان، فریبا
 شناسه افزوده : صفدری، فاطمه
 شناسه افزوده : دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین. انتشارات
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۰ الف۸۶/ع۸۰۶/۳۰۶/۳۰۶ LB۴۵
 رده بندی دیویی : ۳۷۱/۳۶۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۰۵۰۳۵۳۳

نام کتاب : اصول طراحی و ارزشیابی سوالات چندگزینه‌ای
 تالیف: دکتر عباس علامی - فریبا درخشان - فاطمه صفدری
 ناشر : انتشارات دانشگاه علوم پزشکی قزوین
 نوبت چاپ : اول تابستان ۱۳۹۰
 شمارگان : ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت : ۴۰۰۰۰ ریال
 آدرس : قزوین - بلوار شهید باهنر - دانشگاه علوم پزشکی - معاونت پژوهش
 مرکز فروش : مرکز تهیه و توزیع کتب و نشریات دانشگاه علوم پزشکی قزوین - تلفن تماس: ۲۲۳۹۲۵۱ - ۰۹۱۲۳۸۱۶۰۸۲ - مهندس شاپور رفیعی

فهرست

صفحه	عنوان
۷	مقدمه.....
۹	شاخص های آزمون.....
۱۳	طبقه بندی کلی آزمون ها.....
۱۴	آزمون های ذهنی.....
۱۴	آزمون های شفاهی.....
۱۵	آزمون های تشریحی.....
۱۸	آزمون های عینی.....
۲۲	رده بندی سوالات (Taxonomy).....
۲۸	ساختار آزمون چند گزینه ای.....
۳۱	ساختار سوالات چند گزینه ای.....
۳۳	نکات مهم در طراحی سوالات چند گزینه ای.....
۳۳	محتوای سوالات.....
۳۸	تنه سوالات.....
۵۰	گزینه ها.....
۶۴	بازبینی سوالات قبل از آزمون.....
۶۵	نمونه فرم ارزیابی سوالات امتحانی.....
۶۷	ارزیابی سوالات بعد از آزمون.....
۶۹	شاخص دشواری.....
۶۹	شاخص تمایز.....
۷۱	درصد اعتراض به سوال.....
۷۱	تحلیل گزینه های انحرافی.....

۷۳	سیستم نمره دهی در امتحانات MCQ
۷۷	پیوست ۱: مثال هایی از سوالات چند گزینه ای
۸۲	پاسخنامه
۸۳	پیوست ۲: ورزش فکری
۹۱	منابع
۹۳	نمایه

www.ketab.ir

مقدمه

زمانی چنین تصور می شد بعضی افراد به طور ذاتی استاد به دنیا آمده اند و می توانند استادان خوبی باشند و یا اگر فردی در رشته تحصیلی خود موفق باشد و بالاترین رتبه ها را کسب نماید، قطعاً استاد خوبی در آن رشته خواهد بود. امروزه با مدد پژوهش در آموزش پزشکی، اصلاح نظریه ها و پیشرفت اصول علمی تعلیم و استانداردسازی آزمون و ارزشیابی، بطلان این باورها به اثبات رسیده و مشخص شده است که تدریس و ارزیابی آموزش، طراحی سوال و استانداردها یا آزمون سازی مانند سایر تخصص ها متدولوژی خاص خود را دارد که به کمک آن می توان اثر بخشی و بهره وری آموزش را افزایش داد و ارتقا تضمین و پایداری کیفیت در آموزش عالی و پزشکی را به عنوان هدف اصلی آموزشی قرار داد.

براساس روان شناسی یادگیری نظارت و ارزشیابی، حلقه آخر فعالیت های آموزشی و تکمیل کننده آن محسوب می گردد. نظارت و ارزشیابی آموزشی یکی از مهمترین وظایف هر آموزش دهنده و جزء لاینفکی از اجزاء یک برنامه آموزشی تلقی می شود. ابزار یا وسیله ای که برای سنجش پیشرفت تحصیلی در موقعیت های آموزشی و تدریس به کار می رود آزمون یا امتحان نام دارد.

طراحی سوال و آزمون سازی استاندارد، رشته و دانشی تخصصی است و هر مدرس برای ارزیابی تدریس خود، پیشرفت تحصیلی و کیفیت یادگیری دانشجویان نیاز به دانستن مفاهیم پایه، اجرا و استاندارد سازی آزمون ها در گروه های مختلف هدف را دارد. هر یک از ما به عنوان عضو هیات علمی گروه های آموزشی، در سطوح مختلف با موضوع طراحی سوالات چند گزینه ای مواجه شده ایم. در عمل آزمون هایی با سوالات چند جوابی رواترین، پایاترین و در دسترس ترین روش ارزیابی توان مندی بالینی فراگیران پزشکی به ویژه در بخش دانش پزشکی می باشد.

همواره این بحث مطرح بوده است که چگونه می توان کیفیت سوالات را افزایش داد.

در این زمینه از یک صد سال پیش روش های مختلف آزمون سازی در کتاب های مختلف منتشر شده است و به تدریج شیوه ها و تکنیک های جدیدتری جایگزین گردیده است.

مولفان کتاب حاضر به دلیل کسب تجارب چند ساله در مرکز توسعه آموزش پزشکی دانشکده علوم پزشکی قزوین با مطالعه کتاب ها و تجربیات در زمینه استاندارد سازی آزمون های چهار گزینه ای به لطف الهی به تدوین و تالیف این کتاب اقدام نمودند. هدف از تالیف این کتاب، کمک به طراحان سوال برای تهیه سوالاتی با طراحی مناسب و پایایی و روایی قابل قبول می باشد. اصلی ترین معیار در تدوین این کتاب، اصول میلمن است که در بررسی های متعدد اثبات گردیده به کار گیری آن باعث افزایش روایی و پایایی سوالات چهار جوابی می گردد.

از ویژگی های کتاب حاضر این است که برای یادگیری سریع استادان در طراحی سوالات چهار گزینه ای از انشایی روان، مثال های کاربردی و تمرینات عملی استفاده شده است. امیدواریم این کتاب مورد توجه صاحب نظران و علاقمندان قرار گیرد.

